

Van	Het college van burgemeester en wethouders
Aan	De gemeenteraad
Datum B&W vergadering	25 april 2023
Zaaknummer	
Portefeuillehouder	Hugo Bellaart
Onderwerp	Voortgang motie beheer prehistorisch erfgoed Goois Natuurreservaat

1. Kennisnemen van

De wijze waarop het college uitvoering heeft gegeven aan de motie om het gesprek met het Goois Natuurreservaat over het beheer van de grafheuvels aan te gaan (M22-86).

2. Inleiding

Tijdens de raadsvergadering van 9 november 2022 is de motie M22-86 Beheer prehistorisch erfgoed Goois Natuurreservaat aangenomen. In de motie werd er gevraagd om het gesprek aan te gaan over risico's die grafheuvels lopen als gevolg van toegenomen recreatie en de mogelijkheden en noodzaak van het herzien van de beheersplannen en toch het plaatsen van hekjes toe te staan als gevolg hiervan. Om uitvoering te geven aan deze motie is er namens het college een gesprek gevoerd door wethouder Bellaart, lid van het bestuur van het Goois Natuurreservaat namens de gemeente Gooise Meren. Tijdens dit gesprek zijn de vragen gesteld hoe het Goois Natuurreservaat naar de huidige status van de grafheuvels kijkt en hoe zij aankijkt tegen het plaatsen van hekjes bij deze grafheuvels.

3. Kernboodschap

Het beheer

Twee keer per jaar maakt het Goois Natuurreservaat (GNR) een ronde langs de grafheuvels om deze te bekijken en eventueel onderhoud te plegen. Het GNR doet twee keer per jaar deze ronde om het betreden buiten de paden op de heide zoveel mogelijk te beperken. Wanneer er tijdens zo'n ronde bijvoorbeeld een gaatje of hol wordt gevonden op deze heuvels vult het GNR deze op met zand. Er kunnen dan eventueel ook nog plaggen overheen gelegd worden maar het GNR kiest er vaak voor om dit niet te doen omdat een nieuwe situatie dieren vaak juist dieren aantrekt.

Wanneer er sluippaadjes of mountainbike paden (dreigen te) ontstaan bij een grafheuvel handhaaft het GNR hier actief op door deze af te zetten met takken of boomstammen. Echter zijn er ook (historische) paden die redelijk dicht langs de grafheuvels lopen. In dit geval monitort het GNR deze paden en zolang de bodem nog intact is en er geen erosie plaats vindt bij de grafheuvel zal het GNR niet ingrijpen.

Externe monitoring

Recent heeft het GNR samen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) een ronde gelopen langs de grafheuvels. Zij gaven tijdens deze ronde aan

dat het achterstallig onderhoud minimaal was. De reden voor dit achterstallig onderhoud was dat het GNR het afgelopen jaar kampte met een krapte van het personeel en tegelijkertijd een enorme drukte in het Goois Natuurreservaat waardoor er hier en daar wat achterstallig onderhoud was ontstaan. Het ging dan vooral om wat wilde begroeiing. Inmiddels is er een nieuwe boswachter aangetrokken welke ook goed archeologisch onderlegt is. Door deze nieuwe boswachter is het team versterkt op de gebieden van zowel capaciteit als kennis. Op de plekken waar het onderhoud eerst wat achterstallig was zijn op dit moment ook de benodigde werkzaamheden uitgevoerd. De RCE gaaf aan dat de grafheuvels in het GNR in vergelijking met grafheuvels in andere gebieden boven gemiddeld goed erbij liggen.

Naast deze twee jaarlijkse ronde van het GNR zelf, vindt er om het jaar een externe archeologische monitoring plaats. De monitoring van 2021 is uitgevoerd en suggestie voor beheer zijn opgevolgd. Deze volgende externe monitoring zal in het najaar van 2023 weer plaats vinden. Wanneer tijdens deze controle zou blijken dat er te veel gebreken zijn aan de bijzondere elementen binnen het landschap van de natuurorganisatie vindt er al sneller een nieuwe controle plaats. De GNR verwacht dat dit voor haar organisatie niet het geval is.

Maatregelen om aantasting van de grafheuvels tegen te gaan

Wat belangrijk is om te benadrukken, is dat 'schade' aan de grafheuvels niet altijd door mensen ontstaat. Als er gaten worden aangetroffen zijn dit geregeld gaten gecreëerd door bijvoorbeeld vossen of konijnen. De aantasting van de grafheuvel kent zijn oorzaak dan in de natuur. Recent was er sprake van een grafheuvel die was aangetast. Er was op deze grafheuvel een gat aan de bovenkant ontstaan. Onderzoek wijst uit dat het om een gat gaat dat gegraven is door een vos. Voor deze gaten zal het plaatsen van een hekje geen oplossing bieden.

In sommige gevallen is het natuurlijk wel zo dat bij grafheuvels waarbij honden in de buurt mogen los lopen of, zoals eerder vermeld, door het ontstaan van sluispaadjes mogelijk erosie aan de grafheuvel ontstaat. In dit geval probeert het GNR in te grijpen door bijvoorbeeld met takken het padje te versperren. Het GNR is geen voorstander van het plaatsen van hekjes omdat je op deze manier mensen juist nieuwsgierig maakt en uitdaagt om te kijken wat daarachter zit en daarnaast tast het ook het open landschap aan.

Het GNR is op dit moment bezig met het uitwerken van een plan om nieuwe informatieborden te plaatsen voor markante plekken in het Gooise Natuurreservaat. Deze hebben in het verleden al voor een aantal onderwerpen, zoals de grafheuvels, er gestaan. Maar zijn destijds door ouderdom weggehaald. Door het plaatsen van informatieborden bij bepaalde grafheuvels langs de paden hoopt het GNR bezoekers van het natuurreservaat bewuster te maken van de cultuur historische waarde van deze grafheuvels. Naar verwachting worden deze borden nog voor de zomer geplaatst.

4. Consequenties en vervolg

Het GNR zal doorgaan met het beheren van de grafheuvels zoals zij dat nu doet. Om het bewust zijn bij mensen over de aanwezigheid van grafheuvels te vergroten, zal er binnen nu en afzienbare tijd bij een aantal grafheuvels een informatiebord geplaatst worden.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester